

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plăindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr., a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se inapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vënd în Sibiu: la librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat și la loterie.

Politică nechibzuită.

(S.). Nici-odată, așa zisa *politica Vienei* n'a escelat prin inteligență, prin vre-o direcție sănătoasă, prin valoarea sa principală. Oameni săci, fără de idealuri scumpe și fără de impulsuri mai nobile, politicienii Vienei au exerciat totdeauna o politică de toate zilele, o politică practică numai întru-cât se referea la necesități imediate, la interese de azi pe mâne. Cu alte expresii, o politică „dela mână până la gură”, aceasta a fost totdeauna tradiționala politică a imbuibaților politicienii vienezi.

Deprinși să asculte numai de *ordin*, ear' nu de cerințele Vienei, obicinuiți să se inspire numai din idei de cel mai inferior ordin, ear' nu din sfera idealurilor cari mai țin sufletul în biețele popoare obijduite și oprimate, — înalții diriguitori politici dela Viena n'au prea văzut vre-odată mai mult decât... lungul nasului. Au trăit de pe o zi pe alta, au făcut politică tot de pe o zi pe alta. Ear' când îi ajungea o primejdie mai serioasă, se opreau zăpăciți, se sbăteau din mâni și din picioare, hărțuiau cărna statului și în dreapta și în stânga, până-ce se îndura norocul să le mai arunce, ca de milă, ideea vre-unui expedient vremelnic, modalitățile vre-unui modus vivendi de scurtă durată. Pe urmă, uitându-și repede primejdia ce-i pusese pe griji, începeau politică dela aceeași nesocotință, unde o lăsa-seră, a un moment.

Acestea sânt cauze palpabile, pentru cari monarhia noastră, cu toată experiența grozavă oferită de sutele anilor vijelioși, n'a putut reșbi nici până azi la un stadiu de temeinică și permanentă considerare, depusă în vre-o formațiune de stat pentru toate popoarele ei și prielnică intereselor și ale statului și ale dinastiei.

Aceleași sânt și astăzi cauzele pentru cari pacea interioară a monarhiei este mai mult o noțiune foarte problematică, decât o realitate ce s'ar pute vedea și resimți.

Cu capul dintr'un pârte în celalalt, cu salturi dela un estern nesocotit la altul tot atât de nesocotit, acesta-i mersul vrednic de compătimire și stîrnitor de îngrijorare al politicii austriace.

Când luptele de naționalitate au atins în Austria gradul cel mai acut, când zguduirea provocată și menținută fără întrerupere de furia acelor lupte făcuse imposibilă guvernarea fără de vre-o reformă, înțelepții politicienii vienezi s'au spărit rău și au stat locului nemișcați, în căutarea tradiționalului *expedient*, în căutarea vre-unui modus vivendi, care să mai prolongească falitul schimb al politicii dualiste. Și au crezut c'au găsit expedientul în schimbarea de front deservită față cu Slavii monarhiei și în contra Nemților. Cu faimoasele „ordonanțe de limbă” și cu alte concesii mai mult sau mai puțin importante, toate aduse în pripa cea mai mare, și determinate nu de seriosul raționament politic, ci de teamă și spaimă, — crezură politicienii vienezi că au scăpat din impas.

Dar' se înșelără și acum și era firese să se înșele. Aveau rost și rezultat acele reforme într'un singur cas. Atunci, când ele ar fi marcat prezențele unei transformări radicale bine chibzuite nu numai a situației politice din Austria, ci a situației politice în monarhia întreagă, — după-cum se părea la început.

Acum însă, politicienii puțin serioși ai Vienei au recăzut în vechea recidivă. Noul guvern de funcționari are misiunea de a retrage ordonanțele de limbă și de a restabili pacea în Austria, după-ce un fost guvern de funcționari și fostul guvern Thun n'au putut să reușească nimic, în nici o direcție.

Ce rezultat se ajunge prin noul procedeu? Același rezultat ce s'a ajuns prin edarea ordonanțelor de limbă. Atunci, Nemții înscenară cea mai furi-

oasă opoziție. Acum, Cehii și probabil celelalte naționalități negermane prepară organizarea aceleiași opoziții sângeroase.

Și lucrurile își vor urma cursul în același tempo amenințător, sub aceleiași nenorocite forme desordonate. *Anapoda* vor merge treburile, ca și mai înainte, mulțumite aceleiași etern nechibzuite politici vieneze, cărei i-ar plăcea să judece și să manevreze cu politicienii în *livrea*, dar' nu-și prea găsește asemenea slujbași, nici chiar între funcționarii ministeriali!

Ziarele maghiare, cari fără să vrea manifestau cu drept cuvânt multă spaimă de transformările mari ce păreau și rămân iminente nu numai pentru Austria, dar' și pentru Ungaria, — nu-și pot ascunde acum bucuria, că Nemții sânt pe calea de a fi reintegrați în eghemonie. Și pe tema asta, eghemoniștii maghiari își fac iluzia, că dualismul și prin el și eghemonia maghiară — vor scăpa de primejdie. Dar' trebuie să relevăm ca o probă despre improbabilitatea acestei iluzii faptul, că nici chiar optimistele ziare ungurești nu-și pot ascunde teama că se înșelală și printru rînduri îi dau și cam expresie.

În teama asta, au toată dreptatea ziarele ungurești. Eghemonia Nemților, și dacă se restabilește, nu va fi decât de scurtă durată. Ear' învingerea lor e o învingere mai mult decât pyhică. Pentru-că a se reda Nemților, fie și pentru moment, eghemonia, — înseamnă clar și neted a oferi Slavilor și celorlalte naționalități negermane din Austria, ear' implicit și naționalităților nemaghiare din Ungaria, un precedent foarte periculos.

Nemții, ajungînd de nou în eghemonie, vor avè să mulțumească aceasta agitației lor revoluționare, purtate cu *arme antidinastice și irredentiste*. Nu de dragul Nemților, ci de frica acelor agitații vrășmașe monarhiei, — a cedat politica Vienei și a decis retragerea ordonanțelor.

Dar' cine ar pute garanta, că naționalitățile negermane, în prima linie Cehii cu temperamentul lor violent, nu vor imita pe Nemți în lupta lor?

Și atunci? Se va provoca foarte ușor rezultatul funest, că *monarhia este zguduită mereu de lupte cu ascuși antidinastice și separatistice, de lupte cu velleități destructive*. Popoarele Austriei, și prea ușor și naționalitățile din Ungaria, se vor împrieteni fatalmente cu acest fapt, și își vor trage consecințele, fiecare după propriul interes...

Etată ce rezultate poate da nefasta politică nechibzuită a Vienei. Își dau seama de aceasta politicienii vienezi??

Sibiu, 7 Oct. n.

Confiscarea „Patriei”. Sistemul de prigonire se menține și continuă în *Bucovina* și sub noul guvern. „*Patria*” a fost de nou confiscată, pentru unele pasaje din articolul prim apărut în ultimul număr al confratelui *bucovinean*, în care se discuta situația politică din *Bucovina*, și la fine se ziceau următoarele:

„*Fideli tradițiilor strămoșilor nostri, cari prin luptă cinstită și energetică și-au conservat naționalitatea lor prin secolide arindul, avem să luptăm și noi solidar, umăr la umăr, pentru redobândirea drepturilor noastre. Dacă profeții nostri vor sta la culmea chemării lor, dacă deputații nostri, aflători actualmintea la Viena, și-or împlini cu scumpătate mandatul lor și dacă poporul nostru va da asculare conducătorilor săi, victoria va fi pe partea noastră. Deci înainte cu Dumnezeu!*”

Pentru votul universal. Social-democrații din Budapesta vor ține mâne, Duminecă, o întrunire publică, al cărei singur obiect de discuție este tema: *Cum și de ce luptăm noi pentru votul universal?* Luni apoi, seara la

orele șapte și jumătate, întreaga muncitorime din capitala eghemonilor va face o primblare demonstrativă pe calea *Andrássy*, aclamând și reclamând *votul universal*. În apelul adresat muncitorimei, din partea conducătorilor, se provoacă fiecare participant, să manifeste o purtare calmă și plină de demnitate!

SZÉLL LA VIENNA. Se scrie, că prim-ministrul maghiar *Széll* va pleca astăzi la Viena, pentru a se pune în înțelegere cu noul seu coleg austriac asupra chestiilor de interes comun. Guvernul maghiar doarește anume să știe dacă guvernul din Austria poate să dea garanțiile necesare că alegerea delegațiilor se va face în curînd și în parlamentul austriac, pentru-că să pună și el alegerea în ordinea zilei în parlamentul maghiar.

„**Dreapta**” rămâne. Comitetul executiv al „**dreptei**” din *reichsrath-ul austriac* a ținut Joi ședință, sub președinția deputatului *Javorški*, în care după o lungă și animată discuție, la care au luat parte toți membrii comitetului, s'a decis în unanimitate edarea următorului comunicat: „**Partidele din „dreapta” rămân și mai departe în asociația de mai înainte, cu intențiunea rezolută de a aduce la realizare programul comun. În special vor nișui, ca chestia limbilor să se rezolve în mod deservit pe basa egalei îndreptățiri, garantate în constituție pe seama fiecărui popor, și ca să se formeze un guvern răzîmit pe o majoritate parlamentară.**” Se știe că până acuma „**dreapta**” forma majoritatea guvernamentală în *reichsrath-ul austriac*.

Clary se orientează. Prim-ministrul austriac, contele *Clary* continuă consultările cu șefii de partide și cu deputații din parlamentul austriac, pentru a se orienta asupra situației. Ieri a avut lungă întvedere cu *Dr. Lueger* primarul Vienei și conducătorul social-cristinilor. Sînt chemați la Viena și locuitorii din provincia, ca să facă raport guvernului despre situația din afară. Știri foarte interesante primește guvernul austriac din Boemia, unde alegătorii încep să facă presiune asupra deputaților lor, ca să înceapă obstrucție necruțătoare în *reichsrath*.

O insultă.

Prea sînt vii și proaspete în mintea noastră ultimele fapte ale bunilor Maghiari. Nu e mult de atunci de când s'a votat legea maghiarisării, cu o menire specială, un nou mijloc întrebuintat întru îndeplinirea scopului lor: moartea națională a Românilor. Infamiile mai recente ca și cele mai vechi ale guvernanților maghiari nu le-am uitat încă, căci ele ne pîtrund și ne dor.

Prea sînt vii și proaspete în mintea noastră procesele de presă, prigonirile tuturor celor ce luptă pe cale cinstită pentru neamul lor.

Ziaristica liberă de formă în fapt este cât se poate de persecutată — ziaristica românească bine înșele.

A amintii numai cazul „*Tribunei*” cred că e suficient: amenzile, confiscările, procesele ei, ne dau o dovadă complectă de modul cum Maghiarii înțeleg libertatea presei. Și vai! câte casuri de acestea sînt!

Prea dese sînt arestările, persecuțiile îndreptate contra țeranului și orășanului român, pentru-ca zăngănitul armelor sêlbaticului gendarm să nu ne sune încă în urechi. Ei au persecutat și persecută cumplit și de multe ori baioneta lor a pîtruns în pieptul țeranului român, de multe-ori săbiile s'au înroșit de nevinovatul sînge românesc.

Prea asupritoare a fost larma celorce latră prin gazetele șoviniste de ne-au spart urechile, de ne-a asurzit; glasul lor ridicat, vorbele lor injurioase nu le putem uita cu ușurință.

Sînt atâtea și atâtea fapte de curînd petrecute, zi cu zi s'au format, s'au adăugit, s'au complectat.

Și niște astfel de oameni, cari până ieri au strigat ca niște turbați, cu clăbuci la gură, în contra Românilor, s'au aibă oi inima curată când vin azi și le propun împăcarea? Ar fi o nêrozie a răspunde afirmativ.

Avem un întreg trecut, un dosar nesfîrșit de dovezi zdrobitoare contra lor, glasul conștiinței ne strigă neîncetat că mîna ce ni-se întinde e o mîna perfidă, criminală și periculoasă.

Cum s'ar pute crede că putem fi așa de naivi și de ușori, încât fără multă vorbă să primim oferta, să strîngem la sinul nostru mîna ce ni-se întinde.

Cînd între aceste două popoare e o prăpastie adîncă, cum s'ar pute trece peste dînsa — mai ales în cazul cînd ea a fost săpată de una din părțile dușmane? Cînd toate instituțiile lor sînt astfel croite, încât să fie dăunătoare dezvoltării vieții naționale românești, cînd tot ceea-ce se face e făcut numai și numai din acest punct de vedere, cine ar fi naivul să creadă în sinceritatea celorce întind mîna?

Cu tot ceremonialul și cu toată atracțiunea ei, cuvîntarea contelui aventurier ne lasă răci. Maghiarii știu ei bine că nu vorbesc din inimă cînd zic mereu că doresc înfrățirea și-și rid pe sub mustața lor lungă cînd pronunță acest cuvînt. Și prin restricțiile făcute în discursul oratorului se poate vedea destul de bine sentimentele de cari sînt conduși dînșii, anume tot de cele vechi, moștenite, tradiționalele lor sentimente de maghiarisare, cari cu toată partea lor tristă ne fac să zîmbim.

Deci cu drept cuvînt s'a zis, că propunerea Maghiarilor de a se înfrății cu Români nu e nimic mai mult decât o cursă grosolană și așa de rău întînsă, încât a fost ghicită dela prima vedere.

Ei au căutat să ne ademenească, să ne înșele, să ne înlănțuiească, ca apoi avîndu-ne în mîna, să ne joace cum ar dorii ei și cum le vor dicta interesele lor. Cu niște mici concesii ademenitoare, bunii Maghiari cred că vor pute înșela pe luptătorii oțeliți în luptă, pricepători și cunoscători ai Maghiarilor.

Dar' nu numai atât.

Modul cum s'au adresat Maghiarii propunînd înfrățirea, constituie o adeverată bătaie de joc. Închipuiți-vă doi dușmani cari în ajunul luptei își trimet bezele. Lucrul acesta imposibil vor să-l facă generoșii și inventivii Maghiari

— Însă cred că le-ar merge mai bine cu invențiunile în materie de *slănină*, decâtîn materie politică, unde adese-ori se preumpește soarta popoarelor. Acolo ar fi fost și mai victorioși și mai puțin espuși ridicolului și indignării. Însă ce să le faci, dacă ei singuri vor să se desvîluiească în toată mîreața lor prostie?

Căci prin aceea-ce au făcut mai deunăzi, ne-au silit să ne incredințăm de cova: Maghiarului fîlos îi place mult a ne insulta și înjosî.

Și-au mai arătat încă odată caracterul lor. Ne-au batjocorit și altă-dată, cînd cu visita Regelui Carol la Budapesta, ne-au batjocorit și acum, și ne vor batjocori întotdeauna, pentru-că aceste popoare, român și ungar, nici-odată nu se vor pute înțelege și împăca așa cum vor Maghiarii înțelegerea și împăcarea. Deosebirea de rasă e profundă, lupta dintre învingător și învins nu se poate nici-odată anihila.

Dar' purtarea lor e o insultă la adresa noastră, insultă ce mai curînd sau mai tîrziu va trebui să fie cu ori-ce preț spălată.

Convocarea sinodului în Blaj.

Esclența Sa Metropolitul Victor Mihályi a emis către clerul din arhidieceasa Blajului un circular, prin care convoacă sinodul arhidiececan la Blaj, pe ziua de 22 Noembrie n. a. c.

Așadar' nu e vorbă de un sinod provincial, al întregii metropolii române gr.-cat. Scopul principal al sinodului earăși nu e chestiunea ardentă a autonomiei bisericeii gr.-cat., ci sêrbarea centenarului al doilea al unirei cu Roma, și în legătură și a altor chestiuni importante. Între aceste chestiuni vedem enumerate îmbunătățirea stărei clerului și „chestiunea autonomiei catolice”, ear' nu chestiunea autonomiei provinciei metropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș. De altfel etată întreg circularul:

Circular către întreg clerul arhidiececan.

Venerabilului cler al arhidiecesei de Alba-Iulia și Făgăraș

Salute și binecuvîntare arhierescă.

Acuși se împlinesc 200 de ani, de când părinții nostri sub înțeleapta ocărmuire a nemuritorului metropolit *Atanasie I.* s'au unit cu sînta biserică catolică romană. Se cuvine că acum cînd pămîm în ultimul an al centenarului al doilea dela sêvrîșirea sîntei uniri, acest act de cel mai mare moment în viața noastră bisericească și culturală să-l sêrbăm cu demnitatea cuvenită, întru-cît ne permit împrejurările actuale. Ca introducere la sêrbările ducentenarului sîntei uniri am aflat în Domnul celebrarea sinodului arhidiececan, cî împreună sfătindu-ne cu venerabilul cler arhidiececan să aflăm mijloacele și căile cele mai oportune, pentru-ca biserică noastră sub scutul providenței dumnezeiești și pe viitor cu succes și cu fruct să-și împlinească misiunea sa salutară în mijlocul poporului nostru, conducîndu-l la adevărata prosperare temporală și mai virtos la limanul fericii de veci.

Pe lângă aceasta, precum cunoscut este venerabilului cler, sînt și alte chestiuni de mare importanță, a căror rezolvire în conțelegere cu venerabilul cler arhidiececan nu suferă amînare. Așa în sensul §-lui 3 din statutele fondului Vancean pentru ajutorarea proeților deficienți ai arhidiecesei avem să determinăm pe o nouă perioadă de 10 ani taxele solvinde la acest fond și eventual să deschidem și alte isvoare spre augmentarea și asigurarea acestui fond și pentru cazul, cînd ar fi mai mare decât în prezent numărul proeților deficienți, fără-ca să fim siliți a reduce cuota de care se bucură ei.

Mai departe ameliorarea stărei materiale a clerului deasemenea este o chestiune, a cărei urgentă rezolvire este cu insistență reclamată din toate partidele; se cade însă, ca însuși venerabilul cler, ca cel mai de aproape interesat să cerce spre rezolvirea chestiunii o modalitate compatibilă cu demnitatea statului proeșic și interesele sîntei noastre biserice.

Nu poate rămînd clerul nostru indiferent și fără a-și da cuvîntul nici în chestiunea autonomiei bisericeii catolice din Ungaria, organizarea căreia, chiar acum se pertractează de către factorii competenți.

Nu insistăm a mai enumera și alte chestiuni grave și de mare importanță pentru promovarea intereselor noastre bisericești-scolastice și prosperarea vieții religioasă-morale a poporului nostru, deoarece veneratul cler le cunoaște destul de bine, și va avè ocaziune să se pronunțe asupra lor atît în sinoadele districtuale protopopești, cari vor premerge sinodului arhidiececan, cît și în sinodul arhidiecesei gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, pe care prin literale prezente îl convocăm la ședința noastră arhidiecepească din Blaj, pe ziua de 22/10 Noembrie 1899, care zi cade pe Mercuria din XXIII sêptemăna după Rosalii.

Sîntem adînc convinși, că prin convocarea acestui sinod arhidiececan împlinim o dorință ferbinte a clerului și poporului nostru credincios, chiar de aceea nu ne îndoiim, că toți cei îndreptățiți și îndatorați se vor înfățișa și vor participa la lucrările sinodului, spre ce prin aceste litere îi invităm și frățește îi rugăm.

Totodată comitem oficiilor protopopești, că în fiecare district se convoacă sinoade protopopești, în care veneratul cler tractual se alege câte un reprezentant, care provăzut cu litere credenționale după convenință formată se participle dimpreună cu protopopul la sinodul arhiepiscopesc. Atât purtătorii oficiilor protopopești, cât și reprezentanții veneratului cler încă pe Marți, în 21/9 Noemvrie la 3 ore după amiază vor avè se se prezente la Baj, înaintea comisiei verificatoare.

Spre a pute statorî definitiv programul obiectelor, ce dorim a le pertracta în sinod îndeosebi reerexam pe purtătorii oficiilor protopopești, ca cel mult până în 10 Noemvrie s. n. 1899 să ne susțearnă câte un raport pregătit pe baza datelor oficiale și autentice arătând:

1. Câte acte au intrat în acel oficiu protopopesic în decursul anului 1898 și câte din ele au rămas neresolvite cu ultima Decemvrie al acestui an? Câte acte au intrat și câte s'au rezolvit în anul curent până la finea lui Octombrie?

2. Pe baza ziarului despre administrarea banilor publici intrați la oficiul protopopesic, ori unde încă nici până acum nu s'ar purta atare ziar, pe baza esibitorului agendelor protopopești, să se facă un conspect din care se apară limpede, că pe timpul dela 1 Ianuarie 1899 până la 31 Octombrie 1899: la care număr, cu ce dat, dela cine și spre ce scop a intrat fiecare sumă? apoi că aceleși sume de bani cu ce dat, la a cui mână s'au străpus, ori la a cui adresă s'au spedit; eventual cari sume se mai află la purtătorul oficiului protopopesic? Acest conspect provăzut cu sigiliul protopopesic și cu subscrierea respectivului protopop să se acudă la raportul amintit mai sus.

3. Într'un conspect separat să se indice datul și numărul, sub cari oficiul protopopesic a susținut în decursul anului 1898 la acest ordinariet singuraticile relațiuni periodice enumerate pe pagina 354 a șematismului arhiepiscopesc de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul 1896, precum și datul și numărul, sub cari s'a susținut protocolul luat în ultimul sinod protopopesic, arătându-se totodată când și unde s'a ținut acest sinod.

4. Forul protopopesic ținut-a ședințe în acest an? unde și când le-a ținut? în specie:

a) câte cauze eclesiastice disciplinare s'au pertractat și au ajuns în stadiul de a fi submise sub judecată? câte cauze s'au finalizat cu decisiuni ori cu sentințe în l. instanță? și câte sunt pendente, ori în forul apelator?

b) câte cauze eclesiastice-civile de prezențiuni beneficiare și de alte contravene s'au însinuat, respective pertractat în anul 1899? câte sunt încă pendente și câte apelate?

c) câte cauze matrimoniale s'au înmanuat dela 1 Octombrie 1895 încoace? câte s'au pertractat în forul de l. instanță, câte sunt pendente și câte apelate?

d) câte cauze au intrat în decursul acestui an la senatul școlastic protopopesic? din acelea câte s'au pertractat ori terminat cu deliberat? câte s'au apelat și câte sunt încă pendente?

5. Oficiul protopopesic va recerca pe domnii advocați, cărora s'au concretizat cauze publice de ale bisericilor, școalelor ori beneficiilor eclesiastice sau cauze de regulațiune urbană, ca să binevoiască până în 5 Noemvrie s. n. 1899 a face acestui ordinariet de-adeptul raport despre stadiul, în care se află acele cauze lor încredințate. Ear' întrucât la pertractări urbariale de comasațiune, de segregare de păduri și de pășuni comune pe acest ordinariet l'ar fi reprezentat protopopul tractual, acela să enumere respectivele cauze îndigând, că la ce stadiu a ajuns fiecare din ele?

6. În alt conspect separat să se arete: că în protopopiatul acela cât valorează averea bisericăscă constatătoare în realități (agrii, păduri, edificii etc.) și cât cea în bani (obligațiuni publice și private, hârtii de valoare etc.)? specificându-se câtă din ea se aplică spre scopuri curat bisericăști? câtă spre scopuri școlastice? și câtă ca beneficiu parochial?

7. Dorind să avem o icoană despre starea vieții religioase-morale a poporului nostru, recerăm mai departe oficiile protopopești să ne arete ce datini pfi particulare domnesc în acel protopopiat, precum și ce vișii gra-sează acolo (cum ar fi concubințele, beșta etc.) Totodată se consenmeze toate instituțiunile pie și culturale gr-catoalice de pe teritoriul respectivului district protopopesic, anume: câte Reuniuni sunt pentru promovarea simțului religios? câte pentru înfrumusețarea bisericești? câte Reuniuni de temperanță? de înmormântare? ajutorarea orfanilor etc.? câte bibliotecile populare? societăți de lectură etc. se află în acel protopopiat?

Ce privește speșele de călătorie la sinod, acelea se vor specifica de membrii cari se prezintă și amăsurat normei, ce se va adopta în sinod, se vor lucida din partea consistorului arhiepiscopesc.

Rugăm în urmă pe venerabilul cler arhiepiscopesc, că dimpreună cu noi să înalțe rugăciuni devote la tronul cere-scup implorând dar și binecuvântare asupra lucrărilor sinodului nostru.

Darul Domnului nostru Isus Christos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărțășirea Spiritului Sfânt să fie cu noi cu toți. Amin.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 27/15 Septembrie 1899.

Binevoitor în Christos
Victor Mihályi m. p.,
arhiepiscop și metropolit
de Alba-Iulia și Făgăraș

Românii la Roma.

Din raportul »Universului«, despre deschiderea congresului orientaliștilor reproducem următoarele:

În fine au luat cuvântul delegații diferitelor state.

În special a fost foarte aplaudat ilustrul profesor universitar Urechîă, care a pronunțat un discurs foarte frumos și patriotic în limba franceză.

Urechîă sfârșî discursul seu cu aceste frumoase cuvinte:

»Noi Românii suntem aici, pentru că aici e Roma, mama noastră.

»Sîntem aici, pentru-că aplaudăm lucrările d-voastre, lucrări cari vor ajuta mai bine decît ori-ce alt congres de pace la înfrățirea și binefăcătoarea pacificățiune a popoarelor.

»Sîntem aici, pentru-ca acum când aclamați cetatea eternă să strigăm împreună cu d-v.: Trăească Roma! Trăească Italia! Trăească regele Umberto, marele patron al congresului! Trăească ministrul Baccelli!»

Discursul lui Urechîă a entusiasmă pe toți și ministrul italian Baccelli l'a aplaudat foarte mult.

Reprezentantul guvernului unguresc a vorbit în limba italiană și fu câtva aplaudat când a zis că »Ungurii s'au luptat alături de Italiani pentru unitatea și independența Italiei.

Ceremonia s'a terminat la orele 12. Seara a avut loc o mare recepțiune la capitoliu, unde primăria Romei

a oferit șampanie, prăjituri și înghețată membrilor congresului.

Capitoliu a fost iluminat »a giorno«. Ziarele din Roma, apărute aseară, vorbesc cu entusiasm despre discursul pronunțat de amicul nostru V. A. Urechîă.

Dela Cluj.

— 6 Oct. n. 1899.

Semne bune. — Înmulțirea universitarilor români. — Fundațiunea fericitei Ioana Bădiă. — Recunoașterea tinerimei. — Studenții români și studenții slovaci. — Asociatiuni. — Uneltiri păcătoase. — Și totuși pace? — Studenții maghiari și ziua de 1 Octombrie.

Anul acesta universitar s'a inaugurat pentru studenții români de aici cu semne bune. La »seara de cunoștință«, despre care s'a scris în »Tribuna«, studențimea română s'a prezentat în număr foarte mare, ear' dispoziția colegială s'a caracterizat prin o frumoasă colegialitate. Cuvântările ce s'au rostit, au manifestat serioșitate și au accentuat munca și devotamentul în serviciul intereselor tinerimei și poporului. Toate acestea îndreptățesc la speranță, că tinerimea va dovedi că știe să-și realizeze ceea-ce promite... Căci numai asta e activitate vrednică de laudă.

Un fapt foarte îmbucurător și care — dacă se va menține — va fi de multă importanță, pentru romanismul din Cluj, — este că anul acesta numărul universitarilor români s'a urcat la 170, dela 110 din anul trecut. Au venit aici mulțime de »embrioni« (clujește »balici«) și un frumos număr de studenți dela Budapesta, ear' orădanii alungați s'au înscris și pe anul acesta la universitatea de aici.

Nu gășesc decît cuvinte de aprobare și de încurajare pentru aglomerarea căt mai mare a elementelor românești tinere din Cluj. Aici, în inima Ardealului, trebuie să ne întărim, stăruind mereu și cu entusiasm pentru a imprima Clujului un caracter românesc bine pronunțat. Doar' Clujul trebuie să fie unul din centrele noastre cele mai puternice, ca să apărăm regiunile românești clujește de năpasta maghiarilor atît de fanatici și atît de oțelitate aici.

Ar trebui să se facă anume propagandă pentru venirea studenților români aici la Cluj. Realizându-se ideea, putem avè deja peste câțiva ani 2-300 de universitari români, ceea-ce ar însemna o putere foarte respectabilă nu numai la universitate, dar' și în sîmul societății românești, atît de învrăbite în Cluj...

Memorabila fundație a fericitei Ioana Bădiă din Sibiu, în favoarea tinerimei universitare de aici, este un indemn mai mult pentru concentrarea tinerimei române la Cluj. Ideea superbă a unui alumneu universitar român va și ridica mult importanța tinerimei române din Cluj și ameliorându-i mult soarta — o va face și mai viguroasă în munca sa.

De aceea, faptul fundațiunii, cu scopul ei atît de sublim, a provocat și menține atît în sîmul universitarilor, cât și în sîmul inteligenței române de aici cea mai mare însuflețire.

S'a luat din partea tinerimei inițiativa foarte laudabilă a unor manifestații serioase și permanente de înaltă recunoștință față cu memoria nemuritoarei binefăcătoare, care merită a fi preamărită alături cu neuitatul Emanuel Gozdu.

Pe mîne, Sămbătă, e convocată o ședință festivă de doliu a tinerimei, în care se vor lua definitive decisiuni. Vè voui raporta despre toate acestea.

(Va urma.)

Două biserici.

În răspunsul ce l'am dat dlui Réthi în nrul nostru 210, am zis mai cătră fine: »Apoi mergea la Galați lângă Puiu și va vedè o biserică părăsită lângă cea folosită; întrebe pe ori-care Român din Galați de ce-l' biserica cea părăsită acolo? Și de nu va primi răspuns, îi vom răspunde noi.«

Temându-ne că dl Réthi nu dispune de timp de a merge prin Galați și de a se interesa ce zic Românii de acolo, eată-l' dăm noi tradiția despre acele două biserici:

De merge omul la Hațeg și de acolo în sus pe valea Streului cătră meazăi, până nu intră în comuna Puiu, dă de comuna Galați, ear' în Galați îi atrage luarea aminte un lucru rar în felul seu: două biserici lângă oaltă numai câțiva pași despărțite una de alta, pe o formă de mari și frumoase, amândou de peatră, amândou după un plan făcute, numai căt una curată, grijită și cătută de credincioși, ear' alta pustie, aproape de ruinare. Când am umblat prin acele părți nu m'am putut destul mira de acest lucru și pricepeam că fără pricină binecuvântată nu s'a lăsat pustie o biserică să se surupe de sine și chiar lângă ea să se facă alta nouă, am întrebă pe un moșneag, ear' acela 'mi-a răspuns așa:

»Hei, domnule, multe s'au întemplat cu noi de când sîntem și multe ne mai așteaptă! Ca să vezi, domnule, aici la noi în Galați, n'am auzit să fi trăit alt neam de oameni decît Românii. Și Românii au avut totdeauna biserică după legea lui Dumnezeu. Mai demult au avut una de lemn, apoi au făcut cea pustie de peatră. Și la ea au lucrat și au plătit toți oamenii deopotrivă. Dar' după-ce fu biserica gata se ivi vrăjba între creștini, că mulțimea era de legea românească, ear' 2-3 erau nemeși și din Români s'au dat la legea calvinească. Acum ei voiau să se bacească (separeze) ca numai a lor să fie biserica cea nouă, ear' mulțimea nu lăsa. Așa a stat lucrul, până-ce mulțimea a băgat jalbă și rugări la varmegie și la vlădicie. Varmegia, vezi bine, ținea cu nemeșii, ear' vlădica a eșit la fața locului. Pe acele vremi era un vlădică cu numele Aron, așa spun bătrânii, el ședea la Blaj, unde este și azi vlădicul cel mai de căpetenie al Românilor.

Și veni vlădicul Aron din Blaj aici în Galați și făcî însuși slujba sfântă dumnezească și norod mult era adunat din Galați și din toate satele dimprejur. Dar' tocmai când eșia vlădicul din altar cu darurile și cu evangelia, tocmai atunci intrară în biserică vre-o 2-3 nemeși cu pâlăriile pe cap și cu pipele în gură, că auzi din oameni că-i vlădicul la noi în biserică. Și își scoase nemeșii cămășele (țevile) din pipe și prinseră a îmblăți cu ele pe vlădicul zicându-l: eșî afară, căne de Român, că biserica-i nemezească, nu-i românească!

Și vlădicul eșî cu evangelia în mână și cu norodul după el și ingenunchiand înaintea bisericești cu întreg norodul se rugă zicînd: »Dă Doamne, ca nici un nemeș în Galați să nu mai moară!«

Apoi sculându-se, zise în gura mare:

»Blăstemat să fie acela, care va intra într'această biserică, unde am răbdat eu ocară. Pustie să fie, până nu va rămân nici peatră pe peatră!«

Și blăstēmul s'a împlinit. Castelul cu curtea cea mare boierească, devenind pustii, au rămas locaș lilicilor și bufnițelor; nemeșii la noi în sat n'au murit nici unul; biserica stă și astăzi pustie, cum se vede, și Românii 'și-au zidit alături la depărtare de câțiva pași numai, altă biserică precum se vede.

Așa 'mi-a spus bătrânul acela și precum 'mi-a spus așa am scris.

Va să zică:

Nouă ne spun și petrite cine sînt moștenii autochtoni ai comitatului Hunedoarei și a tuturor plaiurilor locuite azi de Români. Deci puțină lipsă avem de ceea-ce ne învață dl Réthi. R.

Rășboiul început.

Se vede, că luptele între Boerii și Englezii s'au început, deși știrile privitoare la primele ciocniri oficial nu se confirmă. O depeșă din Londra anunță, că guvernul nu are cunoștință despre aceea, că Boerii ar fi trecut granița. Știrea aceasta o dă guvernul din Londra pentru linișțirea spiritelor, de oare-ce toate celelalte știri anunță că Boerii au intrat în Natal și Englezii, dispunend de forțe mai puține, sînt siliți a se retrage, până le vor sosi trupe suficiente.

Englezii în retragere.

Boerii au proiectat, că în cas dacă Anglia nu-și retrage trupele dela graniță, vor invada în Natal. Acest proiect, după unele știri încă neconfirmate, s'a eșecutat.

Correspondentul lui »Daily Telegraph«, aflător în tabăra Boerilor, depeșează ziarului seu, că în noaptea din 5 l. c. Boerii au ocupat Laings-nech si-lind pe Englezii a se retrage. Astfel limba de pământ, ce se viră între Transvaal și Oranje e amenințată. Trupele engleze au primit ordin, că în cas dacă Boerii vor ataca orașul New-Castle, să nu opună rezistență și să-l lase a fi ocupat de oastea dușmană, cu toate-că orașul e fortificat. În sensul acestui ordin generalul Symons a făcut pregătire pentru evacuarea orașului.

Atitudinea aceasta a Englezilor se esplică prin faptul, că ei n'au de prezent în Natal decît vre-o 6000 de combatanți, față de forțele Boerilor cu 20.000 de soldați. Așteaptă însă forțe puternice din India, Egipt, Malta și Australia, când numărul trupelor engleze concentrate în Natal se va urca la 70-75 mii. Aceasta însă va urma abia în 10-12 zile.

În Transvaal.

Volksraad-ul din Pretoria a fost închis. La închidere n'au fost prezenți decît 14 deputați, cealaltă sînt înrolați în oaste. Krüger a enunțat, că proclamația stărei de rășboiu s'a aminat cu câteva zile. Ea însă va urma în curend. După proclamare sudiiții englezi sînt datori a părăsi Transvaalul în decurs de 48 ore; minele trec în manipulare oficială și producția de aur se sechestrează.

În Pretoria sînt de credință, că Zulucafferii și Matabelii se vor răscula contra albilor.

Din Francia.

Noue areștiri. — Ambasada franceză din Vatican.

Din Paris se depeșează senzaționala știre, că Béranger a dat mai multe ordine de arestare. Se zice că vor fi areștați generalul Rogel, Beurepaire, fostul ministru Cavaignac și d-na Cyp, romancieră, cari au luat parte la o conjurație contra Republicii, dimpreună cu judele Grosjean, refugiat din Francia.

Comisiunea budget ră a camerei franceze a decis ștergerea budgetului pentru susținerea ambasadei din Vatican. Aceasta s'a întemplat în alți ani, dar' camera a votat budgetul.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

La Grădiște.

»Vè salut ruine solitare, morminte sfinte, muri tăcuți! pe voi vè invoc; cătră voi îndrept ruga mea. Da, căci pe când privirea voastră respinge cu o tainică frică privirile omului de rînd, inima mea, contemplându-vè, află farmecul sentimentelor profunde și al înaltelor idei.«

Această invocațiune, pe care Volney — străbunul marilor călători Chateaubriant, Byron și Lamartine — o puse în fruntea »Ruinelor« sale imi aduce aminte locul unde më află.

Dacă întreb pe țeranul trecător, ce sat este acesta, imi răspunde: Grădiștea! un sat ca alte o sută, destul de banal, puștin capabil prin el însuși de a-și deștepta curiositatea, deși de tot românesc, la fruntăria română.

Dar' câteva petri împrăștiate, câteva rămășițe răslețe fac pe călător să bunuiască că sub aceste colibi din material ușor, din cari cea mai veche nu e poate de cincizeci de ani, zac rămășițele unei cetăți de odinioară, — a unei cetăți romane de bună-seamă; căci nici

un ciment nu avè atâtea trăniciose ca acela ce leagă încetva aceste blocuri negre. Archeologul imi spune, într'adevăr, că aici fu Ulpia Traiana Augusta, cu templele și termele sale, cu forul și teatrul seu și cu colegiile sale de meseriași, toate aceste elemente fînitoare de viața antică, tot atît de neincunjurat de lipsă pentru colonii romani transportați de parte de țeara italică, precum »club« și »tennis« e de lipsă Englezilor stabiliți în India sau în Australia.

Ulpia Traiana Augusta... Aceasta ar fi deajuns pentru a-și fixa atențiunea, pentru a-și oprî pașii rătăcitori: sufletul meu este transportat la domnia lui Traian, ca-și-cum soarta timpului ar fi eșit din ogașia sa, ca-și-cum nesi-pul eternității s'ar întoarce spre vremile trecute; — dar' asta-i tot?...

Nu, nu e tot.

După-ce am auzit vocea ființei omenestii care 'mi-a spus numele satului seu, după-ce am smuls secretul din petrite cetății fosile, dacă dornic de a ști më mai întreb încă: Ce era aici înainte de ce aceste ruine ar fi fost muri cu colțurile eșite, în toată strălucirea noii lor albețe? O voce care nu e mai mult a omului, care nu e mai mult aceea a opului Corpus inscriptionum latinarum, vocea tradiției, vocea veacurilor noastre imi răspunde: Aici fu capitala lui Decebal, orașul de lemn a căruî îngrăditură de pilastri nu oprî șborul legiona-

rului, cetățuia barbară, pe care eroul invins o părăsi pentru a merge să se străpungă cu sabia sa, după o ultimă luptă în care zeii sei îl tradară.

Sarmisegetuza... Căte rîuri de sânge curs-au atunci în această vale a Hațegului, care, fără îndoială, a fost tot așa cum este și azi, abia cu ceva mai sălbatică, mai plină de pădure! — căci omul nu poate schimba fața munților. Aici, pietatea Romanilor hesită: dacă mândria de rassă îl face mândru de învingere, reamintirea înfrângerii îl emoționează deasemenea. Pe acest colț de pământ, din atâtea sânge de Dac, amestecat cu atâtea sânge de Roman s'a plămădit un popor.

Din decisiva luptă dela 104 decurge întreaga istorie a poporului român; învingerile lui Stefan, ale lui Mihai, ale lui Carol, n'ar fi uimit lumea fără de îndepărtatele lupte întemplate pe acest pământ, unde, în decurs de veacuri, plugul a scos la iveală osăminte, cari astăzi s'au topit într'o țărînă mai productivă.

Și Grădiștea nu-i decît un sat cam nepotrivit în acest loc venerabil; totuși modernitatea lui isbește ochiul. Pentru ruinele sale nu se plătește să faci pelerinaj întreprins, de almintrenea, atît de rar de cătră Românii din regat; puțin lipsea, ca Românii, acesti mari clăditori să fi edificat un oraș pe rămășițele fumegânde ale capitalei dace: s-venitur sfânt, acela, care face să bată

inimele, este că aici fu Sarmisegetuza, hic patria, hic domus, și arătai numai mai nainte, că o catastrofă, ștearsă prin 19 secolu de uitare, më atinge, în acest loc, ca o nefericire de tot proaspătă, imi zic, că Decebal redus în starea de argilă »astupă în oare-care parte o crepătură de zid«, precum pulberea lui Cesar, după melancolia reflexiune a lui Hamlet.

Imi zic încă, că acesti doi eroi, împăratul cu fruntea încununată de lauri și regele barbar cu pîrul lung, cu pumași încunjuțați de aur, au dreptul la același omaj din partea Românilor, fiindcă acțiunea ambilor, căzută în oceanul universal al lucrurilor, a produs acolo ceruri cari merg lărgindu-se până în confiniile istoriei Românilor. Acest omaj din dragoste este oferit unuia; acui o coroană de bronz va fi depusă la picioarele columnei lui Traian, — și ideea acestei subscrierii este cu totul fericită. Dar' acest sentiment de fiască pietate nu se manifestă de loc pentru celălalt strămoș. Ei bine, aș dori, ca un monument, cel puțin o modestă stelă, să vină a aduce în memoria turistului perdut în această vale a Hațegului, că metropola dacei Sarmisegetuza, se ridică odinioară pe țărmul acestor ape, la piciorul acestor numiți. Nici o rezervă politică nu-și dictează această dorință, precum ea nu va inspira pe aceia cari ar voî a se asocia la ea. Nu, nici un vis nu se va lega de spiritul lor, ci numai

o reamintire; arătătorul timpului nu poate merge înapoi cu 19 ore seculare pe cadranul istoriei și ceea-ce va arăta acest ac în viitor, aparține lui D-zeu.

Înainte de a-și relua bastonul meu de voiaj, am redeschis cartea Ruinelor și vreau să mai repet cu Volney: »O ruinelor, voui mai reînțoarce pe la voi, ca să iau învîțătură; më voui reageza în liniștea singurătății voastre; și aici, depărtat de priveliștea supărătoare a patimilor, voui iubi oamenii mai pe sus de reamintiri. (,La Roumanie«).

PRIETEN TUTUROR...

(Unii amio).

Să fii în viață prieten bun, Al tuturor e prea frumos... Dar' nu va fi și de folos, Că nu toți bat cinstitul drum.

Sînt mulți, cari nu știu calea dreaptă, Și rătăcesc înșelători, De buni și drepti amăgitori, Căzînd în rîu din treaptă-n treaptă...

Acestora să fii tovarăș, E să fii prieten celor răi, Păcătînd cu ei, când earăși Tu-i vezi cum bat piezișe căi...

Ioan Scurtu.

Intrigă și minciună.

Dacă s'a produs o așa de mare desbinare în sinul comitetului național, și în parte, intriga maghiară și are și ea partea sa, și încă partea lui.

Nu sunt însă mulțumiți eghemonii nostri refizi, cu rezultatele de până acum ale voracilor lor. Dacă ne-a desbinat, ei vor acum să ne zdrobească cu deservire, să ne spulbere. Ei continuă cu intriga, ca și singurul punct fix, ce a mai rămas din organizarea noastră, să se șteargă din fața lor. Eată de ce se continuă sistemul minciunii și intrigei cu deosebire contra comitetului național, reuma credinței, și comitetul venabilului seu președinte, dl Dr. Rațiu.

Am indicat ieri asupra intrigei. Eată-o acum întreagă.

Corespondența din Sibiu a lui „Pester Lloyd” e următoarea:

Sibiu, 3 Octombrie n.

Comitetul partidului pasivist român (osită și un partid activist român? Red.) s'a întrunit aici alaltăieri, pentru a discuta chestia convocării conferinței naționale, oprită din partea fostului ministru de interne Hieronymi. În scopul acesta veniseră din afară Coroianu, Dr. Vaida din Cluj, Dr. Maniu din Blaj, Dr. Zehan din Dicio-St.-Mărtin, Rubin Patia din Alba-Iulia, Dr. Mihály din Dej, Dr. Bredicean din Lugoj, avocatul Barbu din Reghinul-săsesc, preotul Palade din Feneș și proprietarul Vaida din Olpret. Cum se vede din lista aceasta, membrii prezenți ai comitetului, sânt, cu excepția singurului Brediceanu dela Lugoj, exclusiv de prin părțile ardelen ale țării. Natural, că parte la discuție au luat și membrii comitetului cu locuința permanentă în Sibiu. Toți au fost de părerea, că întrunirea marelui conferințe, în care președintele Dr. Ioan Rațiu ar avea să depună mandatul expirat și să se supună unei alegeri noue, cu greu va fi permisă. De aceea s'a decis, cu majoritate de un vot, ca Dr. Rațiu să rămână și mai departe în funcția de president. Între astfel de împrejurări, — așa se face observația malicioasă din partea Românilor (? Red) — dl Dr. Rațiu poate să se considere de president din viață. Decizia pentru majoritate au fost voturile celor doi gineri ai Drului Rațiu, Coroianu și Tilea. E semnificativ, că organul principal al pasivistilor, — „Tribuna” de aici, observă ceea mai adânc tăcere asupra consultării pe care a comitetul.

Față cu această perfidă încercare ținem să declarăm următoarele:

Scrisoarea aceasta, e pe cât de tendențioasă, pe atât de falsă.

Ea vorbește de o ședință a comitetului, pe când de fapt a fost consfătuire intimă de fruntași aderenți ai partidului național.

Ea înșiră, ca fiind de față numele unor persoane, cari n'au fost, și rețace numele altora, cari au fost de față.

Ea vorbește de votisări, pe când absolut nici o votisare nu s'a făcut.

Dl Tilea, al cărui vot pretinde că ar fi hotărât la votisare, nu numai că n'a participat la consfătuire, dar' nici n'a fost în Sibiu, în ziua aceea.

Românii să știe ce crezământ merită scrisoarea foilor ungurești, și să nu se lase prinși de intrigele lor.

Chestiuni școlare.

Almanachul învățătorului român.

— Scrisoare către un prieten. — (Urmare și fine).

Partea aceasta a Almanachului, începând dela pag. 50 până la 94 este de tot interesul pentru învățător, că aci vede numele fruntașilor noștri bisericesti și școlari din această patrie, și aci vede pe cei-care muncesc dela ogorul culturii noastre morale și naționale, aci vede și activitatea lor. Ți-se umple inima cetind atâtea nume însemnate și scumpe pentru noi.

Dar' aci earăși așa da un sfat fratelui redactor Velceanu. Puie-și caru 'n petri, încerce, serie, alerge și facă să compună odată șematismul complet al tuturor învățătorilor români din patrie.

Aș esclama de bucurie să ved odată lista asta lungă, în care se găsească fiecare comună românească, din cel mai îndepărtat colț, și să ni-se spună cum cheamă pe colegii, pe fratele, care munceste acolo, poate într-o insulă în marea străinismului, — pentru aceeași țintă ca și mine, învățătorul de lângă Sibiu ori Blaj.

Lucrul e greu, negreșit, dar' nu e cu neputință. Domnii protopopi și protopresbiteri ar da de liste datele necesare pentru întregirea listei. De aci încolo ar fi datorința fiecărui învățător să anunțe la redacțiunea Almanachului, când ar trece dintr-o comună într'ală, ori — la pensie. Atunci cred, că mai mulți 'și-ar cumpea Almanachul...

Să vedem nu se va realiza propunerea asta, care nu e numai a mea, pe anul viitor?...

Almanachul are și parte literară, care conține:

Odată la desvélirea bustului gramaticului Ienăchifă Vădărescu (poes.). Dr. Daniil P. Barcianu (biogr.). Sentențe pedagogice. Ioan Pop Reteganul (biografie). Școala și biserică (un frumos articol pedagogic). Cătușări. Dascălii mei (amintiri din copilărie). de Al. Munteanu. Școala lui Lazăr (o scenă din piesa istorică „100 de ani”, de I. L. Caragiale). „Maxime Plugușorul unu” (dedicat inv. de C. Teodoru). Dragii pe-ascuns (poesie de Adrian Ungurianu). Pro domo. Sub această rubrică aflăm Echouri la apariția anului I. al Almanachului dela scriitorii de valoare, ca: Dl Stefan Velovan, dir. de ped. în Craiova; d-șoara Maria Cioban, prof. în Sibiu; d-șoara Dr. Petru Barbu, prof. în Caransebeș; Emeric Andreescu, inv. pens. în Timișoara; Alesandru de Mocsanyi, mare propr. în Birchiș; Vincențiu Babeș, part. în Budapesta; Stefan Antonescu, preș. sed. orf. în Șiria; Iuliu Vuia, inv. în B.-Comloș; Ioan Simu, inv. pens. în Arad; Iosif Moldovan, inv. dir. în Arad; Demetriu Prunzeș, învățtor în Bocea-română; Ioachim Muntean, inv. O.-Béba; Teodor A. Bogdan, inv. în Bistrița; George Cătană, inv. în Valeadieni; George Lipovan, învățtor în Maciocia; Domoșiu Dogariu, inv. dir. în Săcul; Atanasie Lipovan, învățtor în N.-Szl.-Miklós; George Dragoescu, inv. în Oravița-montană; Iosif Miclea, inv. în Rațea; Nicolae Stef. inv. în Arad; Nicolae Costea, inv. în Cianadul-ung.; Sim. Andron, inv. în Sarafalva; George Jian, inv. în Oravița-română; Ioan Miclea, inv. în Voivodinți; B. I. Neagu, inv. în Ușeu. Eată ce zice acest frate al nostru:

„Poftesc un viitor de aur Almanachului, care carte mult ne interesează pe noi învățătorii”. Ear' dl Avram Nera, învățtor în Reșița-mont. recunoaște, că:

„Fruzarind Almanachul, la prima vedere chiar și forma lui face impresiune bună...”

Urmează: „Școala profesională”, cu următorii articoli:

Regulament pentru organizarea învățământului în școlile populare.

Din drepturile și datorințele învățătorului, extras din art. de lege XXXVIII. din 1868. Capitolul acesta e de neapără interes pentru noi. — Literara noastră școlară în ultimul an. De aci se vede ce s'a produs mai proaspăt din literatură noastră pedagogică.

Apoi urmează „Carlea experiențelor”, care 'și-o umple fiecare învățtor, după experiența ce o face în fiecare lună, din fiecare obiect de învățământ, în fiecare clasă.

Apoi „Împărțirea orelor” și „Consemnarea și clasificarea unora”, care se finește cu „Conspectul general”.

Urmează apoi „Apendice” despre cărți imprutate, venit și spese, noți și bilanț general. — În fine o mulțime de foi goale și anunțuri.

Din cuprinsul variu și bine ales, te vei convinge, iubite amice, că acest Almanach e un „Vade mecum” pentru învățătorii, care îl pot purta tot cu ei, în formă de notiș și din care la tot momentul poate afla cum stau cu toate afacerile lor.

Nu încape deci nici o îndoială, că atât d-ta, cât ori-și-care învățtor nu se poate lipsi de el. Il poate procura dela „Tipografia”, societate pe acții în Sibiu cu prețul de 2 coane.

Când îl vei primi, poate deodată cu scrisoarea mea, te vei convinge despre tot ce am spus și după-cum te cunosc, inimă caldă și bună, sânt sigur, că vei comanda vre-o zece esemplare ca să le puni în mâinile colegilor d-tale vecini, care-ți vor fi mulțumitori.

Salutare Ioan Reteganul.

Revista ziarelor.

„Gazeta Transilvaniei” se ocupă cu „Cabinetului Clary”, constatând că corabia statului earăși a cărnit în apele favorabile Germanilor.

„Epoca”, sub titlul armonie, scrie despre actualul cabinet român și accentuează știe, că actualul cabinet și stat-major al partidului conservator formează un singur bloc.

„Constituționalul” ocupându-se de criza financiară, constată că este forate grea de străbătut și se miră, că guvernul conservator crede că va pute face față la cerințele situației.

„Voința Națională” se ocupă și ea cu situațiunea tesaurului.

„Timpul” arată, că dacă după situațiunea tesaurului, încesările în ultimele luni au scăzut, cauza nu se poate atribui decât crizei agricole, prin care țara a trecut anul acesta.

„La Roumanie” se ocupă de situațiunea tesaurului și comentează cifrele ce el prezintă.

„Dr. pelu” se ocupă de conflictul anglo-african, espunând cauza lui, care ar fi prea marile pretențiuni ale Englezeri.

„Dreptatea” găsește, că partidul liberal a ajuns într-o stare de zăpăceală.

„Universul” se ocupă de chestiunea Porților-de-fer și găsește, că pretențiunile guvernului ungar sânt esorbitante.

„Adevărul” crede, că în respectul legilor stă îmboldul pentru cetățeni de a-și iubi patria.

Cronica zilei.

Sibiu, 7 Oct. n.

„Tiran — ca toși Habsburgii”. În întâmplat ceva senșional, dar' cerurile competente ar dori mult, ca lucrul să se tușeze. Il spune însă „Habsburgii” în numărul dela 6 Octombrie. Anume Varga Ottó, profesor de istorie, prelegând despre împăratul Leopold I. a zis că: „a fost tiran — ca cei mai mulți dintre Habsburgii”. Băiatul unui general din armata comună a spus acasă, ce a zis „domnul profesor” despre Leopold I., ceea-ce auzind generalul, a făcut imediat în contra profesorului. La câteva zile după aceasta profesorul Varga a fost dat afară din prost. În hărta de destituire, că profesorul a ținut băieților „prelegere indecentă” despre marchisa de Pompadour.

Afară de destituire Varga e dat în judecată pentru lesa majestatis.

Memento. 8 Octombrie: Produc. lit. și petrecere în Lipova, din prilejul adunării. a Reuniunii învățătorilor.

11 Octombrie: Concurs de notar comunal în Cubin (Temes-Kubin).

13 Octombrie: Congregația comitatului Timiș.

14 Octombrie: Petrecerea tin. comere. la Hunedoara.

15 Octombrie: „Astra”, desp. IX. (Orăștie), adun. gen. în Vaidei. — Congregația comitatului Făgăraș. — Serată lit. în Vaidei.

I. P. S. Sa dl Ioan Mețianu, archiepiscop și metropolit s'a îndurat preargros a se înscrie de membru pe viață la „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, punând la dispoziția comitetului taxa de 25 fl. I. P. S. Sa este primul membru pe viață al amintitei Reuniuni. I. P. S. Sa a mai dăruit Reuniunii și suma de 25 fl., din cari să se creeze 3 sau mai multe premii, ce se vor împărta între măiestrii, ce se vor distinge prin lucrările lor la expoziția industrială, ce se va aranja de Reuniune.

Taxa de 25 fl. formează basa fondului neatacabil al Reuniunii, la care se vor adauge taxele de membri fondatori și pe viață, ce eventual s'ar mai înscrie la Reuniune.

Avis. „Reuniunea română de musică din Sibiu” își ține adunarea generală Mercuri, în 11 Octombrie a. c. n., în sala dela „Musikverein”, la orele 6 seara. Obiectele de pertractat: 1. Raportul general. — 2. Censurarea socotelilor. — 3. Budgetul anului 1899/1900. — 4. Propuneri eventuale. 5. Alegerea comitetului. — 6. Alegerea comisiei pentru autenticarea protocolului adunării generale.

Numiri. Andreiu, Pop notar la sedria ofanală în Tergul-Murșului, este numit tălmăciu la tribunalul de acolo pentru limba română și germană.

— Alesandru Sava este numit practicant la direcțiunea financiară din Lugoj.

Necrolog. Subscriși în numele lor și al tuturor rudeniilor cu inima înfrântă de durere anunță trecerea din viață a prea iubitei lor soție, mamă, soacră și bunică Fircuța Șimon n. Brancoveanu, care după un morb greu și îndelungat 'și-a dat nobilul greu în mâinile Creatorului în 5 Octombrie 1899, în etate de 62 ani, împărțită fiind cu sfințele taine ale muribunzilor. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte după ritul bisericeii gr.-cat. în cimitirul familiar din Sân-Georgiul-de-Câmpie, în 8 Octombrie 1899, la 2 ore p. m. Odihnește în pace suflet nobil și model de soție și de mamă! — Sân-Georgiul-de-Câmpie, la 5 Octombrie 1899. Francisc Șimon, ca soț; Georgiu, Marița măr. Zehan, Alesandru, ca fii; Simeon Zehan, ca ginere; Iuliana Zehan, ca nepoată.

Urcarea etalonului. Senatul băncei austro-ungare a hotărât urcarea cu 1% a etalonului de interes. Conform acestei hotărâri, de ieri începând etalonul de interes la escmptarea cambilor — hărțurilor de valoare va fi 6%, la împrumuturile pe rente de stat și hărțuri de bancă 65%, ear' la alte hărțuri de valoare 7%.

Din Turda ni-se scrie, că la primirea episcopului Majláth, în 3 Oct. n. sbirii administrației au pus în banderiu și 20 ficiori români împeñați cu tricolor maghiar.

În chestiunea „autonomiei” care preocupă așa de mult pe toți Români credincioși bisericeii gr.-cat. — primul interesant articol, dela părintele George Șuta, din diecesa Orăzei-mari. Il vom da în anul viitor.

Avis. Atragem atențiunea cetitorilor nostri la anunțul firmei specialiste, demne de încredere I. Reif, care esistă de 18 ani deace. Aceasta firmă la dorință trimite preț-curanturi discret și gratis și dă fiecăruia, care se provoacă la inseratul din ziarul nostru, rabat de 10%.

Zemplén — non coronat. Anecdotele istorice știu să vorbească despre „Ugoce non coronat”, dar' sərbarea de 6 Octombrie din est-an, făcută cu mare alaiu în Arad, a scos la iveală pe „Zemplén nou coronat”. Era adevă vorba, ca și comitatul Zemplén să depună cununa la monumentul celor 13 generali ai revoluțiunii maghiare, esecutați la Arad în 6 Octombrie 1849. Comitelesuprem însă, Molnar István a declarat, că spre acest scop comitatul nu are bani. Astfel s'a întâmplat, că comitatul Zemplén „non coronat”, nu a trimis coroană.

Serată literară în Vaidei. Din prilejul adunării generale a despărțământului IX. al „Astreii”, corpul didactic din Vaidei va aranja în 15 Octombrie st. n. o serată teatrală-declamatorică, în favorul bibliotecii școlare.

Petrecere în Hunedoara. Tinerimea comercială din Hunedoara va aranja în 14 Octombrie st. n. petrecere cu joc în sala hotelului „Strauss”.

Public stampilat. Teatrele din Japonia au introdus un obicei de tot comic. Anume publicul ce între acte ese din teatru, în loc de bilete de reînnoțare „i-se stampilează palma”. Coloarea și forma stampilei în fiecare seară e alta, pentru-că publicul se nu poată înșela.

Știri măruate. Budgetul marinei rusești pe anul 1900 e preliminar în suma de 87,564,700 ruble (111,207,100 florin).

— Carducci Iosua, renumitul poet italian, este greu bolnav.

— Servitoarea de 14 ani Rosalia Schler din Budapesta 'și-a aprins hainele la cuptorul de fert. A fost dusă în spital acoperită de arsuri mortale.

POSTA REDACȚIUNII.

Asc. Cluj. Epistolă a mers ieri. Ne ținem de ea.

Orăștie. Credem că ar fi mai bine, ca sonetele să apară în 2-3 numeri, nu deodată. De acord? — Cu cealaltă chestiune nu știu cum va fi. Voință e, dar' nu e timp.

„Fără nume”. Scrisoarea IV., cea mai frumoasă până acum, se va publica cât mai curând.

„Un Almăjan în numele mai multora”. Am primit telegrama dela d-ta să nu-ți publicăm scrisoarea. Puteai cruța speșele, că nu se publica. Dar' scrisoarea ce ai promis că urmează n'a mai sosit.

MAI NOU.

Noue prigoniri în perspectivă.

„Budapesti Hirlap” înregistrând știria despre consfătuirea intimă dela 1 Oct. n. scrie:

„Avem nădejde, că autoritățile noastre vor afla mod ca să facă imposibile lui Rațiu și soților sei: organizarea de nou, în secret a partidului român și a comitetului seu, și a împedeca acea operă de subminare, pe care acest comitet ar continua-o în ascuns mai cu succes decât atunci, când lucra pe față.”

Avem înțaminci, că de-aș dăducem, că „nădejdea” sau dorința șovinistei foi se va realiza și că o nouă serie de prigoniri se prepară.

De altă parte „Bud. Napló” află, că profesorii academiilor de drepturi din Oradea-mare, furioși pentru serata de cunoștință, ce au ținut-o studenții români, vor pași serios în contra ortacilor lui Boșă.

Nu ne înfricăm de noiele prigoniri ce prepară părintescul guvern. Cu cât vor fi mai volnice, mai tiranice și mai stupide, cu atât vor fi mai potrivite pentru electrisarea vieții noastre publice. Am dorî însă să știm ce sânt acestea: Semne de înfrățire ori efecte ale înfrățirii?

„Religiunea maghiară”.

Maghiarii pare-o au bolunz în onoarea zilei de 6 Octombrie. „Magyar Estlap”, dela 6 Octombrie scrie la primul loc:

„Trinitatea religiunii naționale maghiare e: Maghiarismul, Libertatea, Independența.

Ultima ei revelațiune e lupta pentru libertate (48); ultimul ei profet gloriificat e: Kossuth Lajos. Sfinții și martirii ei sânt: Cei 13 dela Arad; cea mai sublimă sərbătoare a ei e: 6 Oct. n.

Articolul se încheie astfel: „În numele lui Dumnezeu, Maghiarismul, Libertatea și Independența, Amin!”

Macedo-Românii la Roma.

București, 6 Octombrie n.

La congresul orientaliștilor din Roma, „Societatea de cultură Macedo-Română” a trimis ca delegat al ei pe dl D. Miclescu, advocat, împreună cu drapelul societății, având ca emblemă pe Romul și Rem.

Marta viitoare, când va fi procesiunea la Columna lui Traian, procesiunea societății va fi în fruntea procesiunii.

Răsboiul.

Știrile mai noue aduc vești despre reșcoala Cafferilor în Transvaal. În Johannesburg au pētruns mii de răsculați. Cafferii jăluiesc cașe și prăvălii. Cafferii albi au pusoc asupra lor. Contra răsculaților s'a trimis o trupă de polițiști.

Din Melbourne (Australia) se anunță că șefii militoriei din Australia au decis trimiterea unui corp de armată de 2000 de combatanți în Africa.

În America-de-Nord s'a pornit o puternică mișcare spre a provoca pe Mac Kinley, să întrevie în conflictul dintre Anglia și Transvaal. Spre acest scop se adună pretutindenea iscălituri.

† Diamandi Manole.

După-cum se telegrafează, astăzi înainte de amiază a încetat din viață dl Diamandi Manole, distinsul fruntaș al Brașovului.

— Telegramă particulară. —

Brașov, 7 Oct., 4 ore, 20 m.

Bravul nostru luptător național Diamandi Manole distinsul fruntaș al Brașovului.

Popp.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Duminecă, 8 Oct. n.

MAMSELLE TOURBILLON.

Comedie în 3 acte, de K. Kraatz și H. Stobitzer.

Luni, 9 Octombrie n.

DIE LUSTSPIELFIRMA.

Comedie în 3 acte, de Walter și Stein. Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Bațoș. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Buți de spirt

de diferite mărimi sânt de [310] 1-8 vnzare la Restauratiunea „Stadtpark”.

Dr. Vuia

reintors dela băi 'și-a reincepte practica medicală în [295] 3-3

Arad, strada Sina vis-à-vis de seminar.

Despărțământul de postavuri

ale firmei Kastner & Ohler, în Graz, trimite:

Postav de Styria (Loden) din curată lână de oaie, pe garanță, veritabil fine, pentru fl. 3.35, 3.60, 3.90, 4.25 metrul.

Loden de lână, calitate durabilă, fl. 1.55, 2.20 metrul.

Loden pentru Havelock-uri, impermeabil, din curată lână de oaie, pe garanță, fl. 2.15, 2.60, 3.40 metrul.

Stofă impermeabilă, pentru paltoane, în cele mai frumoase colori (fabricat brevetat).

Stofe pentru paltoane de iarnă, pentru vestiminte de modă, stofă neagră în cel mai bogat asortiment.

Stofe pentru jaquette, mantele și galere pentru dame. [292] 2-22

Prețuri fixe.

Mustre franco și gratis, pachete în valoare de peste 10 fl. franco.

Constantin Mandukič,
(Vêrșet, Bănat),
mare proprietar de vii și producător de vinuri.

Recomandă p. t. restaurante și consumenților vinuri de munte, naturale, produs propriu. [300] 1-3

Preț-curant franco și gratis.

W. A. Schmid,
fabricant de perii și pamatururi
în Sibiu,
(colțul stradelor Oanei și a Spitalului)
își recomandă depositul seu bine asortat
cu toate soiurile de
perii și pamatururi
de cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai ieftine.

Prețuri-curente pentru revânzătorii la cerere se trimit franco. [287] 3 6

Ehe der Zukunft!

Acht Wochen, mit Abständen, Bettmütter-Katzen für Übergang jeden Standes und Ermüdung bedient. (Wiederholend, jedoch: Wiederholend, Betzungen nimmt, selbst der schmerzhaften Fragen, welche in der Ehe vorzukommen und Grund zu Sorgen und Eitern des Familienlebens geben, resp. Mann und Frau von der Seite an bis zum fertigen Kiter hin löst) vom wissenschaftl. wie praktischen Standpunkt aus betreffen diese Fragen vornehmlich, getragener, bisher wenig oder kaum gekannter naturlicher und künstl. Verhaltungsmaßregeln für alle Fälle. (Gibt) bezeichnend, merkwürdigen und interessanten! 808 Seiten Hart. Preis 80 Kreuzer. Berta 12 Kreuzer extra, mehr gelieferte Sendung. (Wird in aller. oder ang. Warten).
Vertriebsstelle: bei Herrn am 24. J. Zaruba & Co., Hamburg.

[302] 1-20

Important pentru toți!
Prin sentința legală de dare a benzinelui pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru
motor original „Otto“
pentru benzină
cea mai ieftină putere motorică.
Langen & Wolf,
fabrică de motor,
Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.
Locomobilul benzină „Otto“
este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.
Informațiuni, prospecte etc. gratis. [159] 19-52

Reprezentant pentru Transilvania: **Andrei Török**, fabrică de mașini agricole, Sibiu.

Fiecare cumpărător, care se provoacă

Beșici de gummi și de pește
unicul, cel mai sigur și mai de încredere, grabnic aplicabil mijloc de apărare în contra tuturor urmărilor, pentru bărbați și dame, de calitate nefăcută, per duzină fl. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 și 8.

Bouts american, duzina cu fl. 3, 4 și 5.
al prof. Mensinga, fl. 2.50, al Drului Earlet fl. 3 bucată. Preservativele pentru dame pot fi aplicate de multă vreme de ori.

Spongii de precauțiune pentru dame, original parisiene, duzina cu fl. 2, 3, 4, 5 și 6.

Legături lunare pentru dame, cel mai bun în întreaga lume e „Brêul Diana“, bucată cu fl. 3.50, — periniță pentru așezarea lui, duzina cu fl. 1.30.

Preț-curenturi detaliate, în cuvertă închisă, gratis și franco.

Spedițiune pretutindena, prompt și pe lângă cea mai mare discrețiune special igienică, fundată în 1881.

[297] 1-40

J. REIF,
Viena, I., Brandstätte nr. 3.

la acest anunț, primește 20% rabat.

În viața întreagă
nu vi-se mai dă rara ocaziune de a pute ave pentru
numai 3 fl. 50 cr.
următoarea grandioasă colecție de obiecte:

15 obiecte 3 fl. 50 cr.
15 obiecte 3 fl. 50 cr.

1 Orolog de buzunar reform-anker-remontoir, umblând punctual, cu garanție de trei ani.
1 lanț de goldin veritabil.
2 inele imitațiune de aur, în cel mai nou facon cu simbrilante.
2 butoni de manchetă, aur-duble galoșat cu incuetoare mecanică.
1 foarte frumos ac de broș pentru dame.
3 chamisete (butoni de cămașe).
1 buton-patent pentru gulere de cămașe.
1 foarte elegant ac de cravată.
1 tioc (cutie) pentru orologiul anker.
1 oglindă de buzunar în etui.
1 ac pentru bluze, aur de facon.
Toate aceste 15 obiecte de bijuterie la oaltă cu orologiul anker-remontoir costă numai
3 fl. 50 cr.

Trimitere se fac fiecăruia pe lângă rambursă (Nachnahme).
In cas de a nu conveni obiectele, banii se vor restituți cu cea mai mare promptitudine, așa că pentru cumpărător este eschisă ori-ce riscare.
Se capătă exclusiv numai dela firma de ciarnicarie [304] 1-3

Alfred Fischer,
Viena, I., Adlergasse nr. 10.

Picant amuzant și interesant
c nou inventat

Auto-Cinematograf
(fotografi vii)

cu care fiecare poate pune numai decât în mișcare vie figură. Fiecare aparat conține 47-86 fotografii instantane. Complet 20 cr. 1. În lunile de miere. 2. Danșatoarea (Cancan à la Paris). 3. În sfârșit singuri. (Nuit de nocce.) 4. Pe trapez (tricot). 5. Mireasa. 6. Tu presimțit (Sărutare prin sugestiune.) 7. La pușcă. 8. Susana în baie. 9. Secretele bou-doirului. 10. Libertinul de noaptea. 11. Model (imitațiune din atelier) etc. etc. Spedițiune cu rambursă. 3 aparate 60 cr. 5 aparate 90 cr. 10 aparate fl. 170. 20 aparate fl. 320. Mai puțin decât 3 aparate nu se spedează.
*) Numeriile acestia numai pentru bărbați

[308] 1-3

Alfred Fischer,
Viena, I., Adlergasse nr. 10.

Emil Schumann,
Pirna a./E.
Renunță prăsiere de canarii trillătoare afund, premiată cu cele mai înalte diplome. Spedițiune, pe garanță pentru valoare și sosire vie, pe lângă rambursă. Cu 8, 10, 12, 15 și 20 marce bucată. Femeiușcă de prăsilă 150 marce. Îndreptar pentru îngrijirea paserilor, 50 finici în marce postate. [294] 1-8

Croitorul (Zuschneider) de Viena
Vasile Corvin
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 29,
în curte,
are onoare a vă avisa, că cine dorește să poarte haine civile ori militare: elegante, frumoase și bine așezate pe trup, se poartescă a comanda la dînsul.
Toți p. t. clienții vor fi perfect mulțumiți. [245] 2-3

Declarațiune publică!
Subsemnatul institut artistic de portrete, spre a nu fi constrîns să-și dimită portretistii eminent și artistic instruiți și spre a le procura ocupațiune a hotărît, pentru timp scurt și numai până la revocare, a furnisa publicului
pe preț numai de 7 fl. 50 cr.
(abia jumătate din prețul sumei de confecționare)
un portret în mărime naturală (bustă)
în pervazuri pompoase, elegante, negre-aurite-barock
a căror valoare reală e cel puțin 40 fl.

Cine dorește deci să aibă portretul seu propriu, ori al soției, copiilor, părinților, frăților sau al altor persoane lui scumpe, chiar și al rudeniilor ori amicilor de mult răposati, n'are decât să trimită fotografia, fire-ar aceea în ori-ce poziție, și în restimp de 14 zile va ave un portret, care de sigur îi va face cea mai mare surprisă. Lăcrița la portret se compută în prețul portretului.
Comandă, cu accluderea fotografiilor, cari împreună cu portretul gata se vor returna nedeteriorate, se primesc pentru prețul de mai sus, numai până la revocare, pe lângă rambursă, ori anticiparea banilor, la
institutul artistic de portrete
„Kosmos“
în Viena, Mariahilferstrasse nr. 116.
[298] 1-14

Pentru lucrarea eminentă, artistică și pentru sēmănarea perfectă a portretelor se garantează.
Scrisori de recunoștință și mulțumită, în număr foarte mare, stau la dispoziție spre vedere publică pentru ori-cine.

Inele elegante, pentru dame și bărbați.
Aur veritabil de 14 carate, platat pe argint, fiecare inel marcat oficial, pentru durabilitate perpetuă garantă de 5 ani.

Nr. 117. Inel cu imit. de rubin fl. 1.75. Nr. 320. Inel cu imit. de turchise, foarte elegant, fl. 2.25.

Nr. 19. Inel cu Cap-Brilliant fl. 2.40. Nr. 220. Inel cu imit. de brillant și smaragd, fl. 3.80.

Nr. 22. Cu safir și imit. de brillant, fl. 1.90. Nr. 82. Inel cu imit. de Cap-Brilliant, fl. 1.90.

Imitațiunile de brillant au radiare grandioasă. Inele de cununie fl. 1.20 bucată.

Fașie de hârtie ca măsură.
Se capătă la

Alfred Fischer,
Viena, I., Adlergasse nr. 10.
Spedări cu rambursă. La inconveniență banii se restituie. [305] 1-3

Prăvălia de obiecte aparținătoare păpucării și de recuzite de atelier.

Tot felul de pielării lucrate.
Articoli ce se țin de păpucărie și recuzite. Aperturi de piele, lack, vachs, ață și șpagat recomandă on. public și militarilor în marfă bună recunoscută și cu prețuri cât se poate de ieftine, în detalii și în mare, firma comercială
I. Gottstein's Sohn.
(Proprietar, Adalbert C. Gottstein) în Sibiu, Piața-mică nr. 5.
Spre deosebită atențiune.

NOU! NOU!
Nu mai purta d-ta papuci fără cuptușeala de talpă de Asbest a lui Dr. Högyes, brevetată.
Să ne apărăm picioarele de frig, umezeală și răcire.
Să ne păzim de falsificat!
Numai talpele provăzute cu această vigneta de brevet sunt veritabile.

Nu mai există dureri de picioare!
Nici bătăture, nici sudori de picioare, nici îngroșarea pielii, nici ferbințel.

După scurt timp de purtare, cei cari își provide papucii cu cuptușeală de talpă Asbest de a lui Dr. Högyes, brevetată în întreaga lumea, capătă umblat ușurel.

Prețurile:
Talpi de năsip, părechea 40 cr., talpi de Asbest de țesătură simplă 60 cr., de grosime dublă fl. 20 cr.

Că cuptușeala de talpă Asbest e excelentă, dovedește mai mult faptul, că armatei comone ces. și reg. și honvezimel reg. ung. s'au furnisat până acum 22.500 părechi.
O păreche de talpi de Asbest, chiar și la cel mai apăsător umblat ține un an de zile.
Spedare numai cu rambursă, ori pe lângă plătierea anticipativă a banilor. Deslușiri, prospecte și declarațiuni de mulțumită, gratis.
Vânzătorii mai departe, pe lângă condițiuni mai favorabile se caută.
Fabrica de mărfuri de Asbest — societate pe cote.

Comandă din afară se execută cu îngrijire. Spedare cu rambursă.
Pentru vânzătorii deosebită reducere de prețuri.

Declarațiuni de recunoștință.
Oficiul marșaliei de curte a Alteței Sale Arhiducelui Leopold Salvator.
Fabrică de mărfuri de Asbest.

Alteța Sa ces. și reg. Arhiduce Leopold Salvator este extraordinar de mulțumit cu papucii cuptușei cu talpă de Asbest. Alteța Sa a întrebuit acesti papuci la excursiuni mai lungi și a simțit, că picioarele nu i-s'au obosit așa, cum în alți papuci ordinari s'ar fi obosit. Trimit o păreche de papuci pentru vânat, ca după modelul aceluia să faceți alții cuptușei cu talpă de Asbest, la același păpucar și apoi să-i trimiteți aici.
Credem, că acesti papuci de vânzătoare vor fi tot așa de buni și corăspunzători, precum au fost papucii de salon.
Agram, la 8 Iulie 1898.

Krahl,
căpitan de husari.
Postul ministru-president al Ungariei, president al judecătoriei administrative, scrie următoarele:
Stimate dle Doctor!
Papucii cu cuptușeală de Asbest s'au dovedit a fi excelenți, umblu firm și neofort; toate durerile în picioare mi-s'au sfârșit, așa că — așa cred — boala mea de picioare nu mai are lipsă de nici o cură medicală.
Îți mulțumesc pentru binevoitorul sfat
Danoș, la 17 Septembrie 1897.
[265] 7 52

stimător:
Alexandru Wekerle.

Prăvălia de obiecte aparținătoare păpucării și de recuzite de atelier.